

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
E: gp.mnz@gov.si
www.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
Gregorčičeva 20-25, SI-1001 Ljubljana

Številka: 012-21/2020/24 (11-11)
Datum: 8. 12. 2020

Zadeva: POROČILO DELOVNE SKUPINE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRIPRAVO PREDLOGOV ZA UČINKOVITEJŠE VAROVANJE DRŽAVNE MEJE, PREPREČEVANJE ILEGALNIH MIGRACIJ IN BOJU PROTI TIHOTAPLJENJU LJUDI

Vlada Republike Slovenije je 8. septembra 2020 s sklepom št. 02401-22/2020/5 ustanovila Delovno skupino Vlade Republike Slovenije za pripravo predlogov za učinkovitejše varovanje državne meje, preprečevanje ilegalnih migracij in boju proti tihotapljenju ljudi (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina).

V delo skupine so vključeni: Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Policija, Slovenska varnostno-obveščevalna agencija in Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo.

Naloge delovne skupine

Delovna skupina spremlja stanje na področju nelegalnih prehodov državne meje Republike Slovenije, ilegalnih migracij in tihotapljenja ljudi.

Na podlagi opazanj, analiz in drugih ugotovitev skupina pripravlja predloge za učinkovitejše varovanje državne meje, preprečevanje ilegalnih migracij in boj proti tihotapljenju ljudi.

Skupina za svoje delovanje sprejme poslovnik, ki ga potrdi Vlada Republike Slovenije.

Skupina o svojem delovanju vsake tri mesece poroča Vladi Republike Slovenije.

Prvo trimesečno poročanje obsega obdobje od 8. 9. 2020 do 8. 12. 2020.

V prvem trimesečnem poročevalskem obdobju je bilo delo delovne skupine osredotočeno predvsem na:

- pripravo in sprejem poslovnika,
- zagotavljanje pogojev za delo s tajnimi podatki v skladu z Zakonom o tajnih podatkih, Pravilnikom o varovanju tajnih podatkov in Navodilom o poslovanju s tajnimi podatki v Ministrstvu za notranje zadeve,
- spoznavanje in ugotavljanje razsežnosti predmetne oziroma raziskovalne tematike,
- medresorsko dogovarjanje o zagotavljanju in dostopu do podatkov za potrebe delovanja delovne skupine.

Vlada Republike Slovenije je dne 27. 10. 2020 s sklepom št. 00717-44/2020/3 potrdila Poslovnik Delovne skupine Vlade Republike Slovenije za pripravo predlogov za učinkovitejše varovanje državne meje, preprečevanje ilegalnih migracij in boju proti tihotapljenju ljudi.

Na dinamiko dela delovne skupine, v prvem trimesečnem poročevalskem obdobju, je posledično vplival tudi novi koronavirus (samoizolacija člana delovne skupine zaradi stika z okuženo osebo, dočim je bil vodja delovne skupine pozitiven na covid-19).

Delovna skupina se je sestala na treh sejah (1. 10. 2020, 8. 10. 2020 in 25. 11. 2020).

Izvedena sta bila tudi delovna sestanka (23. 9. 2020 in 11. 11. 2020) z vodstvi služb članov delovne skupine na temo zagotavljanja in dostopa do podatkov za potrebe delovanja delovne skupine (delovna skupina ne more izpolniti pričakovanj ustanovitelja, če ne dobi ustreznih, popolnih in ažurnih podatkov).

Vodja delovne skupine sodeluje tudi na tedenskih sestankih ožje sestave Medresorske delovne skupine za spremljanje aktivnosti na področju migracij.

Izkazane potrebe po dokumentih in podatkih od posameznih služb

Delovna skupina, skladno z zadolžitvami, ki izhajajo iz točke II. ustanovitvenega sklepa Vlade Republike Slovenije, je izkazala potrebo po naslednjih dokumentih in podatkih:

POLICIJA

- opredelitev strategije preprečevanja ilegalnih migracij z opredeljenimi cilji in aktivnostmi, ki jo trenutno izvaja Policija in vsi izvedbeni akti, povezani z uresničevanjem strategije,
- strnjen povzetek razpoložljivih analiz evropske agencije FRONTEX, ki se nanašajo na zahodno balkansko pot in drugih podatkov navedene agencije, na podlagi katerih je mogoče napovedovati nadaljnje gibanje migrantskega toka,
- poročilo o delu formalnih ali neformalnih delovnih skupin v Policiji, ki se vsebinsko ukvarjajo s problematiko ilegalnih migracij in z njimi povezanimi težavami (poglavitne ugotovitve posamezne delovne skupine, glavni poudarki delovanja, do sedaj predlagani ukrepi in izvedene aktivnosti ter opredelitev),

- podrobno analizo ilegalnih prehodov v zadnjih šestih mesecih razdeljeno na posamezne Policijske uprave (podatki o številu prijetih ilegalnih migrantov, krajih prehajanja državne meje, izvedenih ukrepih Policije, izvorne države ilegalnih migrantov, poti po katerih so potovali na območju Zahodnega Balkana, podatki o prevoznih sredstvih, ki so jih uporabljali, ter drugi pomembni podatki, na podlagi katerih bo mogoče definirati migrantske tokove in spremljajoče pojave),
- analizo oziroma opis problemov, ki jih operativne enote – posamezne PU identificirajo pri vsakodnevnih postopkih z migranti, opis ukrepov, ki jih je za odpravo teh problemov podvzela Policija in predloge dodatnih rešitev, kot jih vidijo enote,
- analizo kaznivih dejanj Prepovedanega prehajanja državne meje ali ozemlja države, ki jih je Policija obravnavala v letu 2020, opis ukrepov, ki jih je za preiskavo teh kaznivih dejanj izvedla policija, modusu operandi storitve kaznivih dejanj, podatki o državljanstvih storilcev, najpogosteje uporabljenih prevoznih sredstev in drugih sredstev, ki jih pri izvrševanju kaznivih dejanj uporabljajo storilci, ter druge pomembne podatke, ki se nanašajo na preiskavo omenjenih kaznivih dejanj in izkazujejo aktivnosti policije,
- analizo drugih kaznivih dejanj, ki so jih v letu 2020 izvršili migranti in osebe v postopku mednarodne zaščite, ki naj vsebuje opredelitve vrste kaznivih dejanj, državljanstva storilcev, kraje storitve, modusu operandi storitve kaznivih dejanj, opis ukrepov, ki jih je za preiskavo teh kaznivih dejanj izvedla Policija, najpogosteje uporabljenih sredstev, ki jih pri izvrševanju kaznivih dejanj uporabljajo storilci, ter druge pomembne podatke, ki se nanašajo na preiskavo omenjenih kaznivih dejanj in izkazujejo aktivnosti policije,
- povzetek aktivnosti Policije na zakonodajno pravnem področju, ki naj vsebuje nabor in obrazložitev predlogov sprememb različnih pravnih aktov, povezanih z ilegalnimi migracijami, povzetek že izvedenih usklajevanj, opis dilem in predloge rešitev, ki jih je v tem postopku identificirala policija ter predviden nadaljnji postopek.

MORS

- načrti delovanja SV, pravila delovanja SV in normativni akti MO in SV, ki so vezani na podporo SV Policiji pri širšem varovanju državne meje,
- dokumenti vodenja in poveljevanja, ki določajo oz. opredeljujejo način sodelovanja oz. nudenja pomoči SV Policiji,
- angažiranost SV po posameznih policijskih upravah (PU),
- način izmenjave podatkov (pretok informacij) in poročanja med SV in Policijo (medsebojna koordinacija).

SOVA

- da se delovni skupini v nadaljevanju do nadaljnjega oziroma do zaključka dela delovne skupine posreduje poročila o migracijah, kot tudi poročila, izdelana od 1. 1. 2020.

Predlogi delovne skupine v prvem trimesečnem poročevalskem obdobju

1. Predlogi k osnutku Predloga sprememb in dopolnitev Zakona o elektronskih komunikacijah

Policija za izvajanje nalog potrebuje ažurne podatke o nelegalnih migrantskih poteh in nelegalnih prehodih migrantov preko državne meje. Delovna skupina ugotavlja, da bi bil nabor podatkov lahko boljši, če bi telekomunikacijski operaterji lahko pridobili podatke o komunikacijah mednarodnih kriminalnih skupin, ki se ukvarjajo z organiziranjem ilegalnih prehodov čez državno mejo. Delovna skupina ocenjuje, da bo spremljanje in preprečevanje migrantskih tokov brez predlaganih določb bistveno onemogočeno. Uporaba hranjenih podatkov bi po predlogu delovne skupine bila dopustna le za namene izvajanja nalog varnosti države, s čimer bi bila ohranjena sorazmernost posegov v človekove pravice in javnim interesom po zagotavljanju splošne varnosti v državi.

2. Predlog o dopolnitvi Navodila o evidentiranju kaznivih dejanj

Evidence o kaznivih dejanjih, ki jih storijo migranti so nepopolne oziroma ne izkazujejo dejanskega stanja. Z namenom izboljšanja stanja na tem področju je predlagana dopolnitev obstoječega navodila o evidentiranju kaznivih dejanj, in sicer v delu, ki se nanaša na status obravnavane osebe. Potrebno bi bilo dodati oziroma omogočiti vnos statusne rubrike: »vloga za mednarodno zaščito«, »begunec«, »subsidiarna zaščita«. Navodilo o evidentiranju kaznivih dejanj je interni pravni akt, ki sme v skladu z načelom zakonitosti opredeljevati samo tiste vsebine, ki imajo podlago v ustreznem zakonu. Zato bi bilo potrebno, pred spremembo oziroma dopolnitvijo Navodila o evidentiranju kaznivih dejanj, spremeniti Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) v 124. in 125. členu, ki opredeljujeta skupne osebne podatke v evidencah in vsebino evidenc.

3. Predlog o preučitvi možnosti izvajanja obdobjnih terenskih usposabljanj policistov in vojakov na območjih vzdolž državne meje z Republiko Hrvaško

Z izvajanjem terenskega usposabljanja ob državni meji, bi se sočasno, poleg usvojitve poznavanja terena oziroma obmejnega območja, doseglo tudi druge pomembne cilje, kot so: psihofizična usposobljenost pripadnikov služb, preventivno delovanje ob meji in večanje stopnje občutka osebne varnosti obmejnega prebivalstva.

4. Predlog o preučitvi možnosti usklajenega (dogovornega) izvajanja poostrenih nadzorov državne meje slovenske in hrvaške policije

Z navedeno obliko medpolicijskega sodelovanja bi, z enakim številom policistov, zagotavljali daljši čas trajanja poostrenega nadzora in s tem tudi učinkovitejši nadzor skupne državne meje. Obe policiji se soočata s problemom kadrovskega primanjkljaja, zato je delovna skupina predlagala razmislek o izvajanju in krepitvi ti. načela skupne akcije (skupna državna meja, obe državi sta članici EU in NATO) in usklajenega varovanja skupne državne meje po sistemu ti. zadrge, kar bi na terenu pomenilo, da je na posameznih območjih vzdolž celotne skupne državne meje, nekoliko bolj prisotna slovenska policija, na posameznih območjih pa hrvaška policija, odvisno od plana in dogovora dveh policij sosednjih držav.

Določene teme, ki bodo predmet spremljanja, analiz in predlogov delovne skupine v naslednjem oziroma naslednjih poročevalskih obdobjih

- stanje na področju nelegalnih prehodov državne meje, ilegalnih migracij in tihotapljenja ljudi,

- preučitev možnosti sprememb kazenske procesne zakonodaje in Zakona o prijavi prebivališča (ZPPreb-1),
- sistemske pomanjkljivosti,
- tehnična sredstva,
- obremenjenost policije z administracijo ter nalogami različnih zakonov,
- kriminalistično obveščevalna dejavnost (ocena, sprejemanje ukrepov in usmerjanje aktivnosti policije),
- operativne informacije (kvaliteta obdelave, prenos ...),
- analitika (njena zmogljivost in podpora UKP),
- socialni transferji in transakcijski računi azilantov,
- sodelovanje varnostnih in obveščevalnih služb sosednjih držav na področju migrantske problematike (delitev skupnega varnostnega prostora),
- krepitev policijskega dela v skupnosti v obmejnih krajih in krajih z izpostavljeno varnostno problematiko povezano z migracijami,
- odzivnost in proaktivno delovanje policije in drugih pristojnih služb.

Vlado Maksimovič
vodja delovne skupine - sekretar